

نوروز سنت باستانی ایرانی ریشه در ادیان الهی دارد/ نوروز از دیدگاه کارشناسان

نوروز سنت باستانی ایرانی است که ریشه در ادیان الهی دارد. در روایات اسلامی مورد تأکید قرار گرفته و دعاهایی برای آن ذکر شده که از آنها معلوم می‌شود مورد تأیید اسلام است. پیام نو شدگی برای انسان

خبرگزاری مهر – نوروز سنت باستانی ایرانی است که ریشه در ادیان الهی دارد. در روایات اسلامی مورد تأکید قرار گرفته و دعاهایی برای آن ذکر شده که از آنها معلوم می‌شود مورد تأیید اسلام است. پیام نو شدگی برای انسان

دکتر عین الله خادمی، محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه اسلامی درمورد جنبه معنوی نوروز گفت: نوروز و رستاخیز طبیعت، پیام نو شدگی برای انسان به همراه دارد. اینکه با نو شدن طبیعت انسان هم می‌تواند نو شود و این تازگی در مورد انسان هم صادق است و انسان با بهار طبیعت باید زمینه نو شدن انسانی خودش را هم فراهم کند.

وی در مورد شیوه ابراز شادیهای عمومی در اسلام هم گفت: در اسلام برای ابراز شادیهای عمومی یک خط قرمزهایی معین شده که اگر ابراز شادیا با آنها در تعارض نباشند می‌توانند مورد تأیید ارزشهای اسلامی باشند. شادیا به صورت فردی، قومی و ملی اگر خط قرمزا را رعایت کنند و از آن عبور نکنیم دیگر منعی برای ابراز آن وجود ندارد.

این استاد گروه فلسفه دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی درمورد اینکه آیا اسلام ابراز شادیا را به عرف واگذار کرده است هم یادآورش: دین هرگونه ابراز شادی که منجر به تضییع و ظلم به نفس، نادیده گرفتن حق الله و حق الناس نشود را مورد تأیید قرار داده است. در مورد ابراز شادیهای عمومی هم نباید به فردی یا قومی یا ملتی اهانت بشود.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه اسلامی در مورد توصیه اسلام به صله ارحام برای عمیقتر شدن دید و بازدیدهای عید هم گفت: دید و بازدیدهای عید اگر در قالب صله ارحام صورت گیرد و آن جنبه دینی‌اش را در نظر بگیریم و مرتکب شکستن حرمتی نشویم نه تنها جنبه منفی ندارد بلکه بسیار هم مثبت است.

عرفان و معنویت در نوروز

دکتر سید ابوطالب میرعابدینی، استاد ادبیات و عرفان اسلامی درباره عرفان و معنویت در مراسم نوروز به خبرنگارمهر گفت: مراسم نوروز و همه آداب آن مقاومتی از انسانهای نخستین در برابر سرما و تاریکی است. اینکه مردمان آریایی باستان در غار زیستن به هنگام زمستان و شب، سرما و تاریکی را تحمل می‌کرده و با آمدن صبح و بهار روز بلند شده و نور پدیدار می‌گشته است.

وی افزود: با کوتاه شدن شبها و بلندتر شدن روزها جنبه کنایی این قضیه هویدا می‌شود یعنی انسان در برابر تاریکی موفق شده است. بنابراین اینکه انسان اولیه در غار و به خصوص شبها احساس تاریکی می‌کرده منتظر صبح و نور بوده و به ویژه منتظر آمدن بهار و گرما بوده است.

این استاد ادبیات و عرفان اسلامی ادامه داد: انسان غارنشین شبها از تاریکی دلش می‌گرفته و سپیده دم برایش مقدس بوده و از ترس و تاریکی رها می‌شده است. در همه ادیان سپیده دمان برای انسانها مقدس است، یعنی با آمدن نور انسان شادی می‌کرد؛ زیرا از تاریکی نجات پیدا می‌کرده است.

این کارشناس زبان و ادبیات فارسی تصریح کرد: بنابراین وقتی می‌گوئیم نوروز یعنی روز نو یعنی روشن شدن آسمان و این روز باید با روز قبل فرق داشته باشد و در آن شادی و خوشحالی و زندگی و شور و نشاط و تازگی و مقاومت در برابر سرما و تاریکی نمایان باشد. نوروز شکلی و شمایی است که از آن روزگاران برجا مانده است و مراسم و آئینهای آن از انسانهای اولیه باقی مانده است. نوروز سربلندی و افتخار و برکت و بشارتی برای بشر بوده که روزهای تاریکی به پایان رسیده و روز نو بهاران آغاز شده است.

وی افزود: قوم آریایی که خودش اعتقاد به نور دارد و حتی نور اطراف امامان و پیامبران و پادشاهان نشانه ابدیت و جاودانگی و مقدس بودن آن شخصیتهاست. همه اینها را می‌شود در نوروز و آئین و آدابش پیدا کرد. عدد هفت نزد ایرانیان باستان مقدس بوده و هفت سین و آب و شمع آن نشانه زندگی و نورانیت نوروز است. هنوز هم ما با آمدن برق (روشن شدن لامپ) صلوات می‌فرستیم یعنی به نور احترام می‌گذاریم. یا شمع را با فوت خاموش نمی‌کنیم یا بر آتش آب نمی‌ریزیم یعنی نمی‌خواهیم بر نور و آتش بی

احترامی کنیم. آئین نوروز امروزه به همه کشورهای آریایی نژاد رفته است و در تاجیکستان و آسیای مرکزی و حوزه قفقاز هر کدام به نوعی با توجه به رسم و رسوم خاص خود نوروز را جشن می‌گیرند.

بیدار شدن تمام هستی از خواب

دکتر حسین باهر استاد بازنشسته جامعه شناسی دانشگاه شهید بهشتی در مورد معنویت در نوروز و جایگاه نوروز از نظر معنویت و عرفان به خبرنگار مهر گفت: اول اینکه از نظر زمانی لحظه تحویل سال آغاز اعتدال بهاری است. در سال، روز و شب دو بار معادل هم می‌شوند یک بار اعتدال بهاری و یک بار اعتدال خزان است. در هر دو مورد تعادل ارتباط فیزیک و متافیزیک آسانتر می‌شود یعنی آسمان اول با آسمان دوم یا خاک با افلاک تبادلاتی می‌کنند که تجربه کوچکتر آن در بین الطلوعین و بین الغروبین رخ می‌دهد.

وی افزود: این زمان به اصطلاح، وقت استجابت دعا است و فلسفه بسیار جالبی دارد. مسأله دیگر خود آغاز بهار است که امواجی را طبیعت ساطع می‌کند که تمام هستی را از خواب زمستانی بیدار می‌کند، یعنی باد بهار شفا بخش و زنده کننده است. سومین نکته اینکه آئین نوروز از آئینهای زرتشتی و مهری ایرانیان باستان است که معنویتشان با نوروز تثبیت می‌شده اینکه یک سنت خوبی بوده که به ما رسیده است.

این استاد بازنشسته جامعه شناسی دانشگاه شهید بهشتی ادامه داد: با ورود اسلام به ایران متدینان ایرانی به حضور حضرت علی می‌روند و از او می‌خواهند که در این باره دعایی بکنند و امام هم دعای معروف سال تحویل را ذکر می‌کنند. نکته بعدی اینکه همانطور که کشورهای مختلف کارناوال شادی دارند نوروز هم کارناوال شادی ایرانیان است که از چهارشنبه سوری شروع و تا سیزده بدر ادامه می‌یابد.

این رفتارشناس تصریح کرد: تمام مراسم نوروز اگرچه در ظاهر فیزیکی است، اما باطن آن معنوی است حتی چهارشنبه سوری و آتش روشن کردن به مثابه پرستاری از آتش است نه پرستش آن. هفت سین هم که هفت چین بوده و هفت شین و هفت سین شده هفت گیاه روئیده از زمین بوده که بعدها به آن سکه و تخم مرغ اضافه شده است، یعنی تمام آن زنده و دارای حیات هست.

باهر گفت: نکته دیگر اهدای هدایا توسط بزرگترها به کوچکترهاست که محبت به وجود می‌آورد. مسئله بعدی که این روزها منسوخ شده میرنوروزی بوده اینکه یک نفر را با مهلت 5 روزه به جای والی منطقه حاکم می‌کردند و معمولاً کارهایی که حاکمیت مستبد را مخدوش می‌کرده انجام می‌داده است. حاجی فیروز هم کارهای مستبدانه پولداران علیه بی پولان را تقلید می‌کرده است. مسأله دیگر اینکه 16 آیه درباره سیر و سیاحت در قرآن داریم که یکی از موقعیتهای مناسب برای این کار همین ایام تعطیلات نوروزی است.

این کارشناس جامعه شناسی و علوم رفتاری درمورد اینکه دین چه توصیه‌ای برای ابراز شادیها دارد گفت: دین در این موضوعات دعاها خاصی دارد. همه مراسم نوروز مورد تأیید اسلام است اگر اکراهی در آن بعداً پدید آمده به علت تبدیل شدن آرام و صحیح بعضی از این مراسم به کارهای خطرناک و پرخشونت است. مثل برگزاری مراسم چهارشنبه سوریهای سالهای اخیر که با مصدومین و مجروحان زیادی همراه می‌شود.

باهر در مورد توصیه دین به صله رحم برای تعمیق دادن به دید و بازدیدهای نوروزی هم اظهار داشت: صله رحم یکی از مسائل جالبی است که در قرآن آمده به این صورت که در قیامت بلافاصله بعد از ایمان به خدا از صله ارحام می‌پرسند، یعنی آنقدر مهم است که همدریف با ایمان به خدا قرار گرفته است. ذات انسان اجتماعی است و این ارتباطات باید قلبی برقرار شود و این مسأله قلبی هم باید حضوری ابراز شود، یعنی هر ظهوری احتیاج به حضور دارد.

حدود شادی از دیدگاه اسلام

دکتر عظیم حمزئیان، مدیرگروه ادیان و فلسفه دانشگاه سمنان در مورد اینکه اسلام ابراز شادی را تا کجا مجاز می‌داند به خبرنگار مهر گفت: نگاه زیباشناسانه اسلام نسبت به رفتارها و اعمال عموماً در حوزه مسائل محرمات، واجبات و مستحبات و مکروهات است. اینها هم تفکر زیباشناسانه اسلام به غم و شادیها را نشان می‌دهند و هم حدود و موانع را تعیین می‌کنند. از این جهت رعایت این مسائل با توجه به اینکه مسلمانان اسلام را اختیاری و نه اجباری پذیرفتند، الزامی است.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه در مورد اینکه دین چه توصیه‌ای در خصوص ابراز شادیه‌ها دارد اظهار داشت: عموماً دین اسلام بر مبنای عرف عمل می‌کند به ویژه حوزه مسائل فقهی که روی عرف متکی است. در بروز شادی‌ها هم همین کار را انجام می‌دهد، ولی رفتار عاقلانه حاکم بر رفتار عرفی قرار دارد، یعنی به شکلی هر رفتار شرعی تابع عرف است و هر رفتاری که عقل حکم می‌کند شرع هم حکم می‌کند.

وی در مورد توصیه اسلام در خصوص عمیق تر شدن دید و بازدیدهای نوروز هم تصریح کرد: صله ارحام مسأله‌ای وسیع‌تر از دید و بازدید ایام نوروز است، ولی عموماً در همه رفتارهای فردی و اجتماعی انسان، اسلام یک سری قواعد و مقررات خاص خود را دارد که در این دید و بازدیدهای نوروز باید آنرا رعایت کرد و نباید شادی‌های زودگذر باعث ایجاد مشکلات شود.

نوروز از نگاه دین و معنویت

دکتر محمد فنایی اشکوری، عضو هیئت علمی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) در مورد نوروز از نگاه دین و معنویت گفت: نوروز سنت باستانی ایرانی است که ریشه در ادیان الهی دارد. در روایات اسلامی مورد تأکید قرار گرفته و دعا‌هایی برای آن ذکر شده که معلوم می‌شود مورد تأیید اسلام است، حتی اگر این تأییدات هم نبود باز با ارزش و مقبول بود، زیرا در این سنت نکات مثبت و با ارزش فراوانی است. شاد بودن و جشن گرفتن به خاطر تحولی که در طبیعت پیش می‌آید و شکرگزاری از خدا، نظافت، بهداشت و زیبایی که هماهنگ با جریان طبیعت می‌شویم همه از آداب ارزشمند نوروز است.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه اسلامی در مورد شادی‌های عمومی در دین هم اظهار داشت: وقتی از آرامش و زیبایی صحبت می‌کنیم منظور شادی‌ها و زیبایی‌های انسانی و درونی است. یعنی شادی و زیبایی معقول و مقبول داشته باشیم که هماهنگ با عقلانیت و شریعت باشد. در واقع چیزی که مشروع نیست معقول و مقبول نیست و در نتیجه زیبا نیست، یعنی خود عقلانیت این سنت ما را راهنمایی می‌کند که ابراز شادی کردن‌ها باید چگونه باشد. این شریعت است که حدود و ثغور اعمال و افعال مقبول و مطلوب را تعیین می‌کند

فنایی تصریح کرد: یک بعد زیبایی نوروز صمیمیت و مودت و محبتی است که تحکیم می‌شود. دین خواستار شادی انسان است و شادی جزئی از سعادت است منتهی شادی باید معقول و انسانی باشد و بالاترین شادی را اسلام جلب رضایت خدا می‌داند. بنابراین اگر شادی سطحی و کودکانه ای مانع رسیدن به شادی برتر بشود و انسان را از خدا دور کند مورد تأیید اسلام نیست.

این نویسنده و مترجم کشورمان در مورد توصیه اسلام به صله رحم برای تعمیق دید و بازدیدهای نوروزی هم گفت: توصیه اکید دین به رسیدگی و رابطه صمیمی با خانواده و خویشاوندان و دوستان است. اینها جزء آداب و آموزه‌های اسلامی و دینی است اما نباید به گونه‌ای باشد که مسائل شرعی در آن رعایت نشود و زیاده‌روی و اسراف و چشم و هم چشمی در آن پیش بیاید. باید دید و بازدیدها همراه با حفظ اصول معنوی و در نظر گرفتن مسائل اقتصادی و قناعت و بهداشت و سلامتی روان باشد.

انسانیت و معنویت در نوروز

دکتر امید مجد استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران در مورد معنویت در نوروز و مزایا و فواید اجرای آداب نوروز گفت: اصل نوروز سنتی است که در آن انسانیت و معنویت به چشم می‌خورد. از ساده‌ترین چیز آن گرفته یعنی دید و بازدید نوروزی تا نوشتن خود انسان و تغییر روحیه این معنویت و انسانیت در آن ساری و جاری است. در نوروز دید و بازدیدها وقت قبلی نمی‌خواهد و لزوماً نباید همراه با دعوت کردن صورت پذیرد، برعکس افرادی که دلخوری و کدورتی در میان آنهاست براحته به خانه هم می‌روند و اختلافات را کنار می‌گذارند و حتی اگر قهر هم باشند آشتی می‌کنند. در تمام خانه‌ها بروی همدیگر باز است و هرآن انتظار مهمان جدیدی را می‌کشند. کمک به ضعیف‌ترها و با خبر شدن از حال دیگران از فواید و مزایای نوروز است. همه رسم و رسوم نوروزی باعث عوض شدن روحیه و حال و هوای انسان می‌شود.

مجد در مورد اینکه آیا ابراز شادیه‌ها باید توأم با نگرستن با عینک محرمات و تخلفات باشد اظهار داشت: مردم ما به خوبی فرق شادی کردن و محرمات و تخلفات را می‌دانند اینکه چگونه شادی کنند که مرتکب تخلفات و محرمات نشوند دولت هم باید در این زمینه زیاد دخالت نکند.

جایگاه معنویت در نوروز

دکتر علی محمد صابری، استاد گروه فلسفه تربیت دبیر مجتمع آموزشی پیامبر اعظم (ص) در مورد جایگاه معنویت در نوروز و نگاه دین به آن گفت: نوروز علاوه بر جنبه ملی و میهنی آن ترکیبی از دین و ملیت و روح وطنی است که پیام‌های بسیاری برای ما به

ارمغان می‌آورد. به ما نشان می‌دهد اگر در این آیه عظیم الهی به خوبی تأمل کنیم می‌توانیم بادی که همراه خود زندگی و بوی جان دارد استشمام و نسیم حیاتی که بعد از ممات می‌وزد را احساس کنیم.

وی افزود: نفسی که بوی خدا می‌دهد و نشانه رحمانیت و رحیمیت خداست. نوروز نوشدن خود انسان است یعنی امروزت با دیروزت فرق داشته باشد. یعنی معرفت ما به حقیقت و معارف الهی هر روز باید بیشتر از قبل شود. عشق آتشین الهی که در وجودمان به ودیعه گذاشته شده باید زبانه بکشد. نوروز از عودت یعنی بازگشت به خویشتن هم می‌آید، یعنی زمینه وجودمان پاک و حقیقت جویی و پرستش و کمال در آن بارور شود. باید جنگ و دشمنیها و کینه‌ها را در نوروز از خود دور کرده و به صلح اجتماعی و معنوی برسیم.

این کارشناس حوزه عرفان و فلسفه در مورد ابراز شادیها در نوروز هم اظهارداشت: در خصوص عید فطر و عید قربان دستوراتی برای شادی آمده است. شادیها نباید تعادل روحی انسان را برهم بزنند. صله رحم با پدر و مادر و خواهر و برادر و همچنین با فامیل و دوستان و نزدیکان مورد تأکید اسلام است. همنشینی با دانایان و خواندن اشعار و کتب عارفان از جمله شادیهای نوروز است. کمک به هموع و گرفتن دست فتاده و رحمت و بخشش کردن و گذشتن از گناه ظالمان و تقسیم شادیها از دیگر کارها و آداب مرسوم نوروز است.

وی در مورد اینکه اسلام چه توصیه‌ای در خصوص صله ارحام برای عمیق تر شدن دید و بازدیدهای نوروزی دارد، گفت: اسلام در این مورد بویژه در سوره حجرات دستورات مؤکدی دارد. اینکه صله رحم باعث درازی عمر و فزونی روزی می‌شود، سرنزدن چند روز پشت سر هم به پدر و مادر باعث می‌شود فیض انجام عمل خیر از شما ساقط و حال خوشتان به غم تبدیل شود. امروزه صله رحم در روانشناسی هم مورد تأکید قرار گرفته است اینکه اگر به دیدار یکدیگر نرویم استرسها و فشارهای روحی روانی زندگی ماشینی ما را در هم می‌پاشند و زیانهای فراوانی از نظر روحی برای انسان به بار می‌آورند. نوروز نماد این آداب است که البته باید پند و اندرز و همنشینی با دانایان و گزیده گویی و کم گویی در این آداب حفظ شود.

آیا نوروز عید اسلامی است؟

دکتر سید یحیی یثربی، نویسنده و مفسر قرآن درمورد برگزاری مراسم نوروز گفت: از سالهای پیش از انقلاب همیشه این بحثها بود که آیا نوروز عید اسلامی است؟، عده‌ای می‌گفتند این مراسم خرافه است و برگزاری آن صحیح نیست. خرافه چیزی است که در باور مردم جای گیرد بدون اینکه هیچ زیربنای عقلانی و استدلالی داشته باشد و بدعت هم چیزی است که سنتها را زیر پا می‌گذارد در حالی که نوروز و تمام مراسم و آداب آن نه خرافه است و نه بدعت و نه هیچ گونه خطری برای اعتقادات اسلامی مسلمانان دارد. کسی که آتش روشن می‌کند یا سبزه بدر به دامن طبیعت می‌رود هیچ به این فکر نمی‌کند که آئین زرتشتی را دارد اجرا می‌کند بلکه رنگ و آب اسلامی هم به این مراسم می‌دهیم. مردم به فکر شادیهای دسته جمعی هستند همان طور که عزاداریهای دسته جمعی برپا می‌کنند.

این استاد بازنشسته گروه فلسفه دانشگاه علامه طباطبایی ادامه داد: می‌شود این شبهه را ایجاد کرد که نوروز یک خرافه است، ولی باید گفت خرافه فکری نیست اگرهم خرافه به شمار آید یک خرافه احتیاطی است یعنی مثل رمالی و فالگیری و تعبیر خواب و دعانویسی برای مردم هیچ ضرری ندارند. بلکه نوروز ابزاری برای شادیهای عمومی و ملی است. امروز در دنیا سازمان ملل و یونسکو نوروز را به عنوان جشن ملی حوزه نوروز به رسمیت شناخته است و حتی تعطیلات نوروز در ایران بیشتر از تعطیلات عید فطر و قربان است. اگر ابراز شادیها با خطر جسمی همراه نشود برگزاری این مراسم اشکالی ندارد و نباید آنرا نشانه‌هایی غیر دینی تلقی کنیم، بلکه ریشه در سنت آباء و اجداد ما دارد و جنبه ملی میهنی او بیشتر نمایان است. بهار در همه فرهنگها مورد توجه بوده و شادمانی های وداع سرما و زمستان و استقبال از بهار و رویش یک شادمانی فطری برای انسانهاست که در عرفان و ادبیات فارسی هم رسوخ پیدا کرده و شاعران زیادی به آن پرداخته‌اند. بهار آنقدر با طراوت است که ما پیروزی انقلاب در زمستان را به عنوان بهار انقلاب و رمضان را به عنوان بهار قرآن یاد می‌کنیم و انقلابهای مردم عرب منطقه هم به ربیع العربی تشبیه شده است.

حدود و ثغور نوروز از دیدگاه اسلام

دکتر احمد پهلوانیان، محقق و پژوهشگر فقه و علوم اسلامی درمورد حدود و ثغور نوروز از دیدگاه اسلام گفت: دین اسلام پس از ظهور احکام تأسیسی و تأییدی داشت. نوروز از جمله موارد احکام تأییدی اسلام است. اسلام ضمن تأیید نوروز آن را در جهت نشان دادن قدرت خداوند و نشانه‌ای از آیات الهی معرفی می‌کند که باید از آن پند و عبرت گرفت. حضور خداوند و مسئله معاد و تقویت مبانی

این کارشناس رسانه و علوم ارتباطات درمورد اینکه آیا پیش فرض ورود به شادیهای عمومی در نظر گرفتن محرمات و تخلفات است هم اظهارداشت: اسلام برای تمام رفتارهای اجتماعی و خصوصی انسان دستورالعمل دارد که بسیاری از آنها به صورت کلی است. انسان باید در هر کاری وارد محرمات نشود و از آن پرهیز کند. ولی اینکه قبل از ورود به شادیها باید مواظب محرمات و تخلفات باشیم و با پیش فرض گناه آلودگی وارد شادیها بشویم این را قبول ندارم.

این محقق و پژوهشگر فقه و علوم اسلامی درمورد اینکه آیا اسلام شیوه بروز شادیها عمومی را به عرف واگذار کرده هم یادآور شد: در همه موارد اسلام احکام کلی دارد، مثل پوشش زن و مرد و نحوه ارتباطات آنها با هم یا موسیقی و آواز با صدای زن. اما موارد این چنینی به عرف واگذار شده است. تقویم خورشیدی مرتبط با فطرت آدمی و مطابق با روح طبیعت است و تمامی قوانین اسلام با فطرت آدمی و روح طبیعت سازگار است.

وی درمورد توصیه اسلام درباره صله ارحام برای اینکه دید و بازدیدهای نوروز عمیق ترو با شیوه مناسبتری به عمل آید هم یادآور شد: اسلام به دید و بازدید نه تنها ارحام بلکه همسایگان و تمام کسانی که با آنها مرتبط هستید سفارش می‌کند و در این خصوص دستورات مبسوطی دارد. نوروز هم بهانه‌ای برای ایرانیان برای اجرا کردن این دستورات است، اما نباید به سنگینی و هزینه‌های زیاد تبدیل شود چرا که از تعداد آنها می‌کاهد و برکت آنرا هم از بین می‌برد. هدف از این دید و بازدیدها آرامش روان و سبکی روح و کمک به یکدیگر است. در رسانه ما گفته می‌شود کاری بالاتر از خنداندن مردم نیست اما مغالطه شده و شادکردن واژه بهتری است، یعنی باری از دوش مردم برداشتن و غمی از مشکلات او کاستن منظور است که دید و بازدیدهای نوروز زمینه را برای انجام این کار مساعد می‌کند. ائمه(ع) به ویژه امام صادق(ع) تأکید بسیاری بر نوروز داشتند و آنرا عید اسلامی معرفی می‌کردند، گفت: آموزه‌های اسلام هیچ مغایرتی با نوروز ندارند.

صله ارحام از سنتهای رایج نوروز

دکتر بهرام امیر احمدیان، کارشناس مسائل آسیای مرکزی و منطقه قفقاز در مورد نگاه دین به شادیهای عمومی و ملی از جمله نوروز گفت: نوروز آیینی است که در آن هیچ نوع بت پرستی و شرک یا کفر وجود ندارد، زیرا خاستگاه آن ایران باستان یعنی نزد یکتاپرستان بوده است.

کارشناس مسائل آسیای مرکزی و منطقه قفقاز درباره اینکه در جشنها و اعیاد تا چه اندازه می‌توان ابراز شادمانی کرد هم اظهار داشت: دین بر روی شادیهایی مثل جشنها و اعیاد تأکید می‌کند، زیرا جشنهای مذهبی مثل عید قربان و عید فطر و عید مبعث همراه با شادی و دیدارهای مردم با هم و هدیه بردن همراه است، اگر شادی‌ها مزاحمتی برای دیگری فراهم نکند و نشانه‌های شرک و کفر در آن نباشد و با شعائر اسلامی منطبق باشد نه تنها مذموم نیست، بلکه تأکید هم بر آن شده است.

وی در مورد تأیید گاه شماری ایرانیان از سوی اعراب نیز گفت: تقویم ایرانی که جلالی و در زمان جلال الدین خوارزمشاه توسط عمر خیام تدوین شد تقویم بسیار دقیقی برای نگهداری و ثبت ایام است. امروزه اعراب از این تقویم خورشیدی استفاده می‌کنند البته نه هجری بلکه میلادی و تقویم قمری را فقط برای مناسک و مراسم مذهبی مثل ایام حج و رمضان استفاده می‌کنند. تقویم خورشیدی نسبت به تقویم قمری که مناسبتها در فصول چرخ می‌زند از ثبات و زیبایی بیشتری برخوردار است چرا که لحظه تحویل سال بر حسب اعتدال بهاری است.

امیر احمدیان در مورد اینکه صله ارحام یکی از سنتهای رایج نوروز است، اسلام چه توصیه‌ای در این خصوص دارد یادآور شد: در سال نو قهرها با هم آشتی می‌کنند، کوچکترها به دیدار بزرگترها می‌روند و بزرگترها به آنان عیدی می‌دهند. ائمه(ع) هم بر صله ارحام تأکید داشتند و اینها همه نشان می‌دهد مهربانی و بخشش و همچنین صاف کردن دلها از کینه‌ها از صفات برجسته مؤمنین است.

نگاه دین به شادی‌ها

حجت الاسلام دکتر محمد ثقفی، استاد جامعه شناسی دین دانشگاه آزاد اسلامی در مورد نگاه دین به شادیهای عمومی و ملی از جمله نوروز گفت: از منظر دین خداوند با آفرینش طبیعت نعمتهای فراوانی در اختیار انسان قرار داده که جوهره و لازمه بهره‌مندی از این نعمتها بجا آوردن سپاس و شکرگزاری از خالق آن است. این اظهار تشکر با شادی و خرمی عمومی همراه است که در همه ادیان الهی روزی برای شکرگزاری و تشکر از خالق مشخص شده است. شادی با اظهار محبت کردن به خدا و هموعان و برطرف کردن کینه و گناهان از وجود و صاف کردن قلب و دل توأم است، البته فرهنگهای مختلف شیوه ابراز شادی مخصوص به خود را دارند.

این استاد جامعه شناسی دین در مورد اینکه شادیاها تا کجا باید ابراز و آیا باید مواظب محرمات و تخلفات در ابراز شادیاها باشیم نیز اظهار داشت: شکرگزاری از خالق یک شکرگزاری عمومی است و نباید این شادی از کسی گرفته و شادی به نفرت تبدیل شود. دین ابراز شادی را به عرف واگذار کرده است. در آیات الهی به کرات آمده است که نعمتهای خدا را به زبان بیاورید و یکی یکی بشمارید. شکرگزاری و به زبان آوردن نعمتها یک فرهنگ عمومی در اسلام است. همچنین در اسلام توصیه شده اگر کسی را دوست داریم به طور زبانی به او بگوییم و دوستی خود را به او اظهار کنیم. البته عقل عرفی، اظهار شکرگزاری را مشخص می کند و نیازی به چارچوب تعیین کردن برای ابراز شادیاها در اسلام نیست. فرهنگ نوروز در اسلام مورد تأیید و تأکید قرار گرفته و امام صادق(ع) و امام موسی کاظم(ع) عید را به ایرانیان تبریک می گفتند و عنوان می کردند هر روزی که انسان گناه نکند آن روز عید است. بنابراین بازگشت به فطرت الهی و سلامت ذات و پاک کردن کینه ها و پوشیدن لباس نو و دید و بازدید عید و هدیه و عیدی دادن همه مورد تأیید اسلام بوده و هست.

این استاد جامعه شناسی دین دانشگاه آزاد در مورد سفارش اسلام به صله ارحام که یکی از سنتهای نوروزی است نیز یادآور شد: سرزدن به یکدیگر چند روز یکبار از سفارشان دین اسلام است که در ایام رمضان و نوروز مردم بیشتر به دید و بازدید می روند و برای هم هدیه و عیدی می برند، این یک فرهنگ عمومی در اسلام است